Oulu Capital of Northern Scandinavia

Oulun kaupungin kieliohjelma

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Lähtökohdat

- Oulun kaupungin kieliohjelma on laadittu **varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle**, ja se on osa varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmia.
- Kieliohjelman tavoitteena on taata lapsille ja nuorille **laaja ja monipuolinen kielitaito tasapuolisesti kaupungin eri alueilla**.
- Toinen työskentelyä määrittänyt periaate on ollut **erilaisten kielijatkumoiden rakentaminen mahdollisimman syvällisen kielitaidon varmistamiseksi**.
- Kieliohjelman periaatekirjauksissa ovat mukana vieraat kielet, toinen kotimainen kieli (ruotsi), omat äidinkielet sekä romanikielen ja pohjoissaamen kielten täydentävä opetus.
- Kieliohjelmassa on huomioitu myös vapaan sivistystyön osuus siltä osin kuin sillä on yhteistyötä yleissivistävän koulutuksen kanssa.

OULU

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatuksen kasvatustavoitteisiin kuuluu myös **suomen-, ruotsin-, saamen- ja romanikielisten sekä eri maahanmuuttajaryhmien lasten oman kielen ja kulttuurin tukeminen** yhteistyössä kyseisen kulttuurin edustajien kanssa.
- Kaupungin tai yksityisiä varhaiskasvatusyksiköitä **ei mainita nimellä Oulun kaupungin kieliohjelmassa**, ellei niiden toimintaan liity erityistä tai lakiperustaista tehtävää kielenopetukseen liittyen.
- Lisätietoja: Oulun kaupungin varhaiskasvatuksen sivut

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Kielten nimitykset perusasteella ja lukiossa

- **Varhennettu leikinomainen ja toiminnallinen kielenopetus** (koulukohtaisesti mahdollista jo 1. luokalla).
- **A-kieli (A1) on peruskoulun ensimmäinen vieras kieli**, joka alkaa viimeistään 2. luokalla.
- **Toisen A-kielen (A2) voi aloittaa 5. luokalla.**
- **B1-kieli on toinen kotimainen kieli eli ruotsi, joka alkaa 6. luokalla** ellei ruotsi ole oppilaan 5. luokalla aloittama A2-kieli.
- **B2-kieli on valinnainen vieras kieli (koulukohtainen), jonka opiskelu voi alkaa 8. luokalla**, jos oppilas sen valitsee ja ryhmä syntyy.
- Oulun kieliohjelmassa on varmistettu A- ja B-kielten jatkumo lukiossa. **Lukiossa voi myös aloittaa uuden vieraan kielen opiskelun eli B3-kielen.**

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Perusopetus

- Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa joulukuussa 2015 hyväksyttyyn perusasteen tuntijakoon on kirjattu, milloin eri kielten opetus alkaa ja miten eri kielten vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokittain.
- Ensimmäinen vieras kieli eli A1 on Oulussa kaikilla englanti, ja sen opiskelu alkaa 2. luokalla.
- Valinnaisia A2-kieliä on viisi: espanja, ranska, saksa, venäjä ja ruotsi.
  Kukin koulu tarjoaa näistä 3-5 valitsemaansa A2-kieltä.
- Kielivalinta tehdään 4. luokan keväällä ja opiskelu alkaa 5. luokalla.
- Toinen kotimainen kieli (Oulun kaupungin kouluilla ruotsi) alkaa B1-kielenä 6. luokalta kaikkialla Suomessa 1.8.2016 lähtien.
- Valinnaisina B2-kielinä voivat 8. luokalla olla ranska, saksa, venäjä, espanja, italia, kiina, japani tai jokin muu kieli.

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

A2-kieli

- A2-kieli alkaa 5. luokalta ja sitä opiskellaan kaksi tuntia viikossa viidennellä ja kuudennella luokalla. Opiskelu jatkuu 9. luokan loppuun saakka.
- Kouluilla tarjottavat valinnaiskielet on sovittu alueittain, ja oman alueen tarjonnasta saa lisätietoa oppilaan koululta.
- A2-valinta-alue muodostuu pääsääntöisesti niistä alaluokkien kouluista, joilta mennään samalle yläluokkien kouluille.
- Perustettavan kieliryhmän minimioppilasmäärä on 12.
- Kieliryhmien muodostamisessa tehdään yhteistyötä myös muiden opetuksen järjestäjien koulujen kanssa Oulussa.

OULU

B2-kielet perusasteella

- Valinnaisina B2-kielinä voivat 8. luokalla olla **ranska, saksa, venäjä, espanja, italia, kiina, japani tai jokin muu kieli**.

- Kieliohjelmaan kirjattuun valikoimaan on lisätty kiina ja japani esimerkkeinä kielistä, jotka voidaan tarjota 8. ja 9. luokan valinnaisina. Koulun on varmistettava jo B2-valinnaisainetta tarjotessaan, että se on mukana myös lukion kieliohjelmassa. Asia on selvä kaikkien perusasteen kirjauksissa esimerkkeinä mainittujen B2-kielten osalta. Koulun on lisäksi B2-kieltä tarjotessaan selvitettävä oppilaille, mitkä ovat mahdollisuudet jatkaa kyseisen kielen opiskelua myös toisella asteella.
- **Ryhmien muodostamisessa suositellaan yhteistyötä eri koulujen välille.** Ryhmä perustetaan, mikäli kielen valinneita oppilaita on vähintään 12. Kieltä opiskellaan 8. luokalla kaksi vuosiviikkotuntia ja 9. luokalla kaksi vuosiviikkotuntia.
- Valinnaisen **B2-kielen opetusta voidaan antaa myös etäopetuksena**.

OULU

Muu valinnaisuus ja kerhotoiminta

- **Kielistä ja muista oppiaineista voidaan rakentaa sekä ala- että yläluokilla valinnaisina opintoina tarjottavia oppiainekokonaisuuksia**. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta (L1–L7).
- Koulut voivat täydentää opetussuunnitelman mukaisia kieliopintoja **kielikerhoilla.**
- Lisätietoja valinnaisuudesta perusasteella löytyy ouka-sivuilta.

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Kaksikielinen opetus

- **Oulun kansainvälisessä koulussa annetaan ainoana oululaisena kouluna laajamittaista kaksikielistä opetusta** (su-en).
- Perusasteen opetussuunnitelmassa on uutena kirjauksena **suppeampi kaksikielinen eli kielirikasteinen opetus.** Tällöin jotain oppiainetta opetetaan kielirikasteisesti maksimissaan 25 % muulla kielellä kuin suomeksi. **Myös esiopetuksessa opetus voi olla kielirikasteista.**
- Sivistys- ja kulttuurilautakunta on hyväksynyt 21.1.2016 kielirikasteisen opetuksen järjestämisen periaatteet: Se on koulukohtaista, koulun kielellistä moninaisuutta tukevaa toimintaa. Kielirikasteiseen opetukseen ei liity kielitestejä tai pääsykokeita.

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Täydentävä opetus perusasteella

- Oulussa on mahdollisuus osallistua **pohjoissaamen kielen ja saamelaisen kulttuurin täydentävään opetukseen**. Opetusryhmien muodostamisessa otetaan huomioon oppilaiden kielen taitotaso, ikä ja oman koulun sijainti. Perusasteen opetus on jatkumo oululaiselle saamenkieliselle varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle. Tavoitteena on, että perusasteen saamen opetus mahdollistaa opiskelun jatkumisen toisella asteella ja myös korkea-asteella.
- Oulussa perusopetuksen **romanikielen opetus** muodostaa jatkumon varhaiskasvatuksen kanssa. Kielenopetuksen lisäksi opetuksen sisältöihin kuuluvat aineellinen ja henkinen kulttuuriperintö, romanien historia ja nykykulttuuri, tapakulttuurin erityispiirteet alueellisine eroineen ja muutoksineen.
- Oulun kaupunki järjestää **oman äidinkielen opetusta** huoltajien sitä pyytäessä ja ryhmäkokoehtojen täyttyessä. Oppilasta myös rohkaistaan opiskelemaan oman kielen avulla sekä käyttämään omaa kieltä mahdollisuuksien mukaan eri tilanteissa koulussa.

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Etäopetus perusasteella

- Opetussuunnitelman ja Oulun kaupungin kieliohjelman mukaisesti **toisen vieraan kielen opetusta voidaan antaa myös etäopetuksena**. Tavoitteena on taata oppilaille laaja ja monipuolinen kielitaito tasapuolisesti kaupungin eri alueilla.
- **Etäopetusryhmiä voidaan perustaa myös yläluokkien valinnaisiin kieliin.**
- **Opetussuunnitelman lukuun 5 on kirjattu etäopetuksen järjestämisen periaatteet Oulun peruskouluissa**, ja ne on hyväksytty sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 15.10.2015.
- Etäyhteyksiä hyödyntävällä opetuksella edistetään oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen ja laadukkaaseen perusopetukseen koulun koosta ja sijainnista riippumatta.

OULU

Lukio

- **Oulun lukioissa voi jatkaa perusasteella aloitettuja kieliopintoja.**

- **B3 on toisella asteella alkava valinnainen kieli (ns. lyhyt kieli). B3-kieliä voi valita yhden tai useamman.**
- Valtakunnalliset opetussuunnitelman muutokset 1.8. 2016 alkaen on huomioitu Oulun lukioiden kieliohjelmassa:
  - Lukiossa alkaviin kieliin eli B3-oppimääriin on tullut **lisäyksenä Aasian ja Afrikan kielet,** sekä **B3 toinen kotimainen kieli**, joka on tarkoitettu vain toista kotimaista peruskoulussa opiskelemattomille, kuten esimerkiksi maahanmuuttajille.
- Lukion kielitarjotintaulukossa on eroteltu verkko-opinnot/eLukio-verkoston kurssit ja Oulun lukioiden järjestämät kurssit, mutta koulukohtaisia kirjauksia ei ole tehty.
- **Lukion kieliohjelmakirjauksissa ovat lähtökohtana lukioiden yhteistyössä muodostamat kieliryhmät eivätkä yksittäisten lukioiden kielitarjottimet** (vrt. kieliohjelman taulukko seuraavalla sivulla).

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Kielitarjonta Oulun lukioissa

	A-kielet	B1-kieli	B2/B3-kielet
OULUN KAUPUNGIN LUKIOT	EA, EN, ESL, RA, RU, SA, VE	RU	EA, EN, IA, LA, RA, RU*, SA, SM, SMI, VE
eLukio (lukio-opintoja joustavasti verkossa)	EN	RU	EA, IA, RA, SA, VE, JP, KI, SM

EA=espanja, EN=englanti, ESL=English as a Second Language, IA=italia, JP=japani, KI=kiina, LA=latina, RA=ranska, RU=ruotsi, SA=saksa, *SM=pohjoissaame, SMI=inarinsaame, VE=venäjä*

** Oulun aikuislukiossa myös B3-kielenä*

OULU

Ammatillinen koulutus

- **Kaikki perustutkinnot sisältävät pakollisia kielten opintoja (yleensä ruotsi ja englanti)**.
- Monissa ammatillisissa oppilaitoksissa voi **lisäksi suorittaa vapaaehtoisia tai valinnaisia kieliopintoja ja osallistua kansainväliseen toimintaan ja oppilasvaihtoon**.

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Vapaa sivistystyö

- Lukioiden jo alkanut yhteistyö vapaan sivistystyön kanssa on kirjattu ensimmäistä kertaa Oulun kaupungin kieliohjelmaan.
- **Oulu-opiston kurssitarjonta palvelee osin myös lukio-opintoja** niin, että kielten kurssien laajuus ja sisältö määritellään vastaamaan lukiokursseja. (Tällä hetkellä käynnissä on esim. arabian kurssi)
- Vapaassa sivistystyössä opiskeltavien lukiokursseihin rinnastettavien opintojen arviointi noudattaa Oulun kaupungin lukioiden opetussuunnitelmien määräyksiä.
- Tarkemmista käytännön menettelyistä sopivat lukiot ja Oulu-opisto keskenään.

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

LINKKEJÄ

- Kielivalinnat Oulussa (perusasteen tietoja)
- Kielivalinnat Oulussa (lukion tietoja)
- eLukio

- Suomen kieltenopettajien liiton kielivalintasivut
- Kielitivoli – (tietoa opettajille ja huoltajille/"lahja lapselle" sekä kielipelejä oppilaille)
- Kielitivolin paikalliset sivut (eri kielten esittelyä)

- Tietoa mm. OPOille

OULU